

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 29 april 2004

§ 54–75

Beslutande

Yvonne Stålnacke (s), ordförande
Kenneth Backgård (ns)
Kent Ögren (s), vice ordförande
Margareta Henricsson (ns)
Marita Björkman (s)
Doris Messner (ns), § 54–59
Monica Carlsson (v), § 54–59
Maria Salmgren (m)

Folke Spegel (s)
Ann-Christine Åström (ns)
Bengt Ek (s), § 54–59
Stefan Tornberg (c)
Agneta Granström (mp)
Maria Holmquist (v)
Lars Wikström (kd), ersättare

Handläggare

Enligt särskild förteckning

Sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 3/5 2004

Justerat den 4/5 2004

Yvonne Stålnacke, ordförande

Maria Salmgren, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 4/5 2004. Överklagandetiden utgår den 25/5 2004.

Gunder Berg

Val av protokolljusterare	4
Slutlig föredragningslista	4
Närvarorätt	4
För kännedom	4
Rapporter från styrelseledamöter	4
Landstingsdirektörens rapport	5
Delrapport 1 om Norrbottens framtida hälso- och sjukvård	14
Revisionsrapport om landstingsstyrelsens ansvarsutövning	18
Revisionsrapport om patientnämnden	19
Revisionsrapport om årsredovisning 2003	19
Revisionskrivelse om upphandlingsrutiner	21
Anslag för alternativa tränings- och behandlingsmetoder	21
Ombyggnad av operationssalar vid Piteå älvdals sjukhus	22
Fördelning 1/04 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag	23
Slutrapport från utredning om Norrbottensteaterns associationsform	24
Yttrande över betänkandet (SOU 2003:121) Internationella kulturutredningen 2003	25
Yttrande över departementspromemorian (Ds 2003:66) Om biblioteksverksamheterna	27
Bidrag till projektet Kulturdagar 2004	28
Bidrag till UKM:s riksfestival	29
Bidrag till musikprojektet BarNet	30
Bidrag till föreläsningar och multikonstnärlig föreställning	31
Val av representant i referensgruppen för Svenska Barentssekretariatet	32
Bilaga	34

Närvarande handläggare

(Hela eller delar av sammanträdet)

Namn	Befattning
Elisabeth Holmgren	Landstingsdirektör
Stefan Svärdsudd	Chef för ekonomienheten
Kurt-Åke Hammarstedt	Chef för regionala enheten
Lars Tyskling	Chef för informationsenheten
Bo Westerlund	Chef för division Primärvård
Mona Wilsson	Chef för division Medicinska specialiteter
Annika Stenman	Chef för division Vuxenpsykiatri
Majlis Granström	Chef för division Kultur och utbildning
Bo Nilsson	Internkonsult
Ann-Marie Niva	Utredare

§ 54

Val av protokolljusterare

Maria Salmgren (m) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 55

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 56

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 57

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 58

Rapporter från styrelseledamöter

- 1 Agneta Granström (mp) och Maria Salmgren (m) informerar från sammanträde med AER:s Kommitté B i Bryssel den 26–27 april 2004.
- 2 Kenneth Backgård (ns) redovisar erfarenheter från besök som han tillsammans med Jens Sundström (fp) gjort hos Region Skåne och Östergötlands läns landsting för informationsutbyte om demokratiutveckling.
- 3 Kent Ögren (s) informerar från arbetsmöte i Stockholm som han och Maria Salmgren (m) deltagit i med bl a representanter för den italienska regionen Emilia Romagna inför konferensen Active European Citizen-ship i Norrbotten den 14–20 juni 2004.

§ 59

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-04

Temainformation

Muntlig information lämnas om:

- Almis verksamhet i Norrbotten (verkställande direktör Gösta Åström).
- Regionfrågan (enhetschef Kurt-Åke Hammarstedt).
- Verksamhet och utvecklingsarbete inom division Vuxenpsykiatri (divisionschef Annika Stenman).
- Systematiskt förbättringsarbete (landstingsdirektör Elisabeth Holmgren).

Månadsrapport per mars

Under mars har arbetet för att förbättra ekonomin fortgått. Verksamheterna har fortsatt arbetet med att genomföra vårdplatsminskningar vid alla sjukhus. Beslutade personalförändringar var i huvudsak genomförda i slutet av mars. Vid Piteå älvuds sjukhus genomfördes förändringarna i mitten av april. Det ekonomiska utfallet av hittills genomförda förändringar kan avläsas först efter april/maj.

Landstingets nettokostnad har ökat med 1,5 procent för perioden januari–mars 2004, jämfört med samma period 2003. Detta kan jämföras med att nettokostnaderna för motsvarande period ökade med 10 procent år 2003 i förhållande till 2002. Tyvärr uteblir resultateffekten av den avstannande kostnadsökningen på grund av minskade skatter och statsbidrag.

De sammanlagda effekterna av regeringens nyligen presenterade vårproposition kommer, såvitt nu kan bedömas, att innebära att landstinget förlorar ca 25 mkr redan i år och ytterligare drygt 50 mkr åren 2005 och 2006. Analyser av propositionen fortsätter och resultatet kommer att redovisas vid senare tillfälle. Redan nu kan dock konstateras att det pågående effektivitets- och förändringsarbetet inom landstinget måste fortsätta och intensifieras.

Vid sammanträdet i mars godkände landstingsstyrelsen mina förslag till ytterligare åtgärder för att förbättra ekonomin. Vid ett vidgat ledningsmöte den 22–23 mars fortsatte arbetet med vilka konkreta åtgärder som ska vidtas med anledning av styrelsens beslut. Vid mötet medverkade, förutom hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp, länschefer/motsvarande från divisionerna inom hälso- och sjukvården.

Det är nödvändigt att bredda deltagandet och engagemanget kring bl a de ekonomiska frågorna för att vi ska uppnå en ekonomi i balans samt att driva och utveckla verksamheterna. Jag kommer därför att genomföra ytterligare ledningsmöten med denna sammansättning. Nästa tillfälle blir i oktober 2004.

Arbetet går vidare med att analysera hur ytterligare vårdplatsreduceringar kan genomföras samt med att analysera möjliga förändringar av jourverksamheten

i länet. Jag räknar med att styrelsen ska få en redovisning av dessa frågor vid sammanträdet den 1 juni.

Insatserna för att införa ett kunskapsbaserat systematisk förändrings- och förbättringsarbete går vidare. Fokus den närmaste tiden är:

- Fortsatt arbete för ökad tillgänglighet.
- Primärvårdsdag och SBU-dag med vardera ca 200 deltagare och med bl a tillgänglighet, evidensbaserad vård och förbättringsarbete som fokus.
- Införande av förbättringskunskap i ledarutvecklingsprogram för att öka förmågan att leda verksamheten till djupare förändring/förbättring.
- Studiebesök och utbildning.
- Planering för ökad fokusering under hösten 2004.

Vid det ovan nämnda ledningsmötet lämnades redovisningar av chefer som under de senaste åren arbetat bl a med tillgänglighetsfrågor enligt genom-brottsmetoden med lyckade resultat. Cheferna förmedlade en positiv bild av de möjligheter ett systematiskt lärandestyrkt förändringsarbete innebär. Samtidigt framhöll de hur viktigt det är att ett systematisk förbättringsarbete har ett helhjärtat stöd från ledningen.

I bilaga till rapporten redovisas uppföljning av avvikelserapportering och Lex Maria-ärenden under år 2003. Av uppföljningen framgår att verksamheterna själva måste analysera orsaker till att avvikelserna har uppkommit. Dessa områden ska fogas in i en större helhet i det inledda förbättringsarbetet, som även kommer att ha ett fokus på förbättrad patientsäkerhet.

Den 24 mars genomfördes ett FoU-seminarium på Sunderby folkhögskola på initiativ av landstingets FoU-enhet. Syftet med seminariet var att sondera förutsättningarna för en närmare samverkan mellan landstingets FoU-enhet, Luleå tekniska universitet, Umeå universitet och Kommunförbundet Norrbotten för att öka slagkraften i FoU-verksamheten. Jag ser mycket positivt på detta initiativ och hoppas att det ska leda till ett närmare samarbete mellan landstinget och universiteten.

Under mars har en överenskommelse nåtts med kommunerna i Piteå, Älvsbyn, Luleå och Boden om fortsatta pollenmätningar i samarbete med landstinget. Överenskommelsen gäller till utgången av år 2006.

För närvarande är såväl landstingsplan samt styrelsens verksamhetsplan för år 2005 under beredning. Beslut om dessa planer kommer att fattas under juni. Samtidigt pågår arbetet med bedömning av behov av åtgärder med anledning av utvärderingen av driftsorganisationen. Styrelsen och fullmäktige kommer att få ytterligare information i ärendet i juni. När arbetet är genomfört är det styrelsens uppgift att besluta om de åtgärder som ska genomföras.

I slutet av augusti 2003 startade ett ledarutvecklingsprogram med fokus på landstingets 250 första linjens chefer. Utbildningen omfattade åtta dagar och har i tiden sträckt sig över tio veckor. Deltagarna har varit uppdelade i grupper med cirka sexton deltagare från olika divisioner. Sista gruppen blev färdig i februari 2004.

Vid tre tillfällen har grupperna träffats i tvådagarsseminarier tillsammans med konsulter. Dessa dagar har i första hand fokuserat på ledarrollen och det chefsuppdrag som var och en har. Däremellan har två ”chefskurser” varit inlagda. Innehållet i dessa har landstingsledningen stått för med fokus på bl a landstingets organisation, ekonomi, planeringsprocessen samt arbetsgivarrollen.

Under 2004 fortsätter nu chefs- och ledarutvecklingsprocessen. Målgruppen är nu vårdchefer, verksamhetschefer och länschefer. Inom denna grupp återfinns cirka 120 personer.

Som en direkt fortsättning på de nu aktuella ledarutvecklingsprogrammen kommer riktade chefsutvecklingsinsatser för enhets-, vård-, verksamhets- respektive länschefer att genomföras under senvåren/höstterminen 2004 med teman som t ex systematiskt förändringsarbete, effektiv rehabilitering, personalekonomi samt löne- och medarbetarsamtal.

Möjligheterna till samverkan med länets primärkommuner, framför allt med socialtjänsten, kommer även att prövas.

I slutet av mars besökte landstinget Bonn tillsammans med tre andra landsting och i samarbete med AMS Utland och tyska ZAV (AMS tyska motsvarighet). Syftet var primärt att rekrytera allmänläkare till primärvården samt psykiatriker till vuxenpsykiatri. Ett trettiotal tyska läkare visade intresse för att arbeta i Sverige, de flesta allmänmedicinare. Primärvården i Norrbotten fann 4–5 läkare som man ansåg intressanta och avser arbeta vidare med, i första hand genom att bjuda upp dem för att besöka vårdcentralerna i Älvsbyn och Arjeplog.

Ett förslag till nytt utvecklings- och samverkansavtal mellan landstinget och de fackliga organisationerna föreligger. Avtalsförslaget är resultatet av en samverkansprocess mellan parterna.

Inriktningen är att avtalet ska undertecknas i juni varefter september kommer att prioriteras för implementering av det nya avtalet.

Under våren kommer arbetet med processen kring landstingets och övriga regionlandstings framtida engagemang i Norrlands universitetssjukhus (NUS) att komma in i ett avgörande skede. För närvarande arbetar de utsedda tjänstemännen med att utforma förslag till hur en framtida beställarorganisation för regionvård ska se ut och för hur landstingens interna beredningsprocess ska utformas för att matcha den beställarorganisation som kommer att byggas upp. Avsikten är att samverkansnämnden ska kunna anta en rekommendation om framlagda förslag i ärendet vid sitt sammanträde i juni.

Samverkan med kommunerna har varit i starkt fokus under senare tid. Under mars medverkade jag, tillsammans med några divisionschefer, i ett möte med länets socialchefer. Huvudtemat vid mötet var förbättrad samverkan. Jag är optimistisk ifråga om möjligheterna att väsentligt förbättra samverkan med kommunerna. Vid mötet var vi alla eniga om att blicka framåt och se positivt på varandras verksamheter. Vidare fann vi konkreta områden för ett framtida samarbete inom bl a demensvård, vård i livets slutskede och ledarutveckling. Det vi enades om att arbeta vidare med, ska följas upp vid ett kommande möte i höst.

Förhandlingar på tjänstemannanivå med kommunerna har inletts i frågan om enklare sjukvård. Vi har också tagit vissa initiativ gentemot kommunerna kring avtalen om rehabiliteringsplatser, som sagts upp av tre kommuner per den 31 december 2006.

Under mars har vi även haft tillfälle att, tillsammans med socialchefer och ett antal medicinskt ansvariga sjuksköterskor, träffa företrädare för Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet i Umeå för återföring av deras erfarenheter av verksamhetstillsyner m m under föregående år.

Jag tycker det är mycket värdefullt att vi får tillfälle att träffa tillsynsmyndigheten och höra vilka slutsatser de kommit till under sin tillsyn av verksamheterna. De viktigaste iakttagelserna av 2003 års tillsyner i hela norra sjukvårdsregionen var följande:

- Brister i tillgänglighet.
- Brister i informationsöverföring och ansvarsfördelning
  - mellan olika kliniker
  - mellan olika enheter vid transporter
  - mellan olika huvudmän
  - för patienter med stora och sammansatta vårdbehov.
- Brist på kompetent personal
  - specialister i psykiatri, särskilt BUP
  - primärvårdsläkare
  - sjuksköterskor i kommunal HSV
  - tandvården.
- Hög, men minskande, andel personal från bemanningsföretag.
- Problem med elektroniska journaler.
- Överbeläggningar och utlokaliserade patienter.
- Förbättringsbehov inom sjuktransportverksamheten.
- Avsaknad av systematiskt kvalitetsarbete.

Tillsynsmyndighetens rapportering är viktig för att vi ska kunna rätta till de brister som alltid finns i enskilda verksamheter. Socialstyrelsen pekade bl a på att en hel del av deras iakttagelser gäller frågor som berör samverkan mellan landsting och kommuner.

Jag har även låtit genomföra en uppföljning av vilka åtgärder som vidtagits med anledning av styrelsens behandling av revisionsrapporter under år 2003. Resultatet redovisas i bilaga till rapporten. Jag konstaterar att åtgärder för att komma tillrätta med iakttagna brister är genomförda eller pågående i berörda verksamheter. Jag kommer även fortsättningsvis att följa upp att utlovade åtgärder med anledning av revisionsrapporter genomförs.

Inom kulturområdet aviserade statsministern vid sitt besök i länet att Torne-dalsteatern kommer att få ökade anslag. Även Film-pool Nord kommer att få ytterligare resurser för att utveckla sin verksamhet.

Under år 2003 genomfördes en utredning om naturbruksskolorna. Med resultatet av utredningen som grund beslutade landstingsstyrelsen den 29 oktober

2003 bl a att uppdra åt landstingsdirektören att genomföra en gemensam ledning och administration vid skolorna med införande vid starten av höstterminen 2004.

Chefen för division Kultur och utbildning har haft mitt uppdrag att genomföra åtgärden. En viss samordning av ledningsfunktioner och administrativa resurser för skolenheterna i Kalix och Öjebyn har påbörjats under vintern 2004 och denna process fortsätter. Däremot har det visat sig mindre lämpligt att ha en gemensam rektor för de bägge skolenheterna. Mot den bakgrunden inleds under maj rekrytering av rektorer till naturbruksskolorna.

Under mars genomfördes en rikstäckande naturbrukskonferens i Luleå på temat mångfald och förnyelse. Skolledare från landets naturbruksskolor samt skolpolitiker och företrädare för näringen träffades för att diskutera hur framtidens naturbruksutbildningar ska utformas för att nå bästa vägen till kunskap.

Överläggningar har påbörjats med Luleå kommun om förutsättningarna för att inrymma Norrbottensmusiken i det planerade nya kulturhuset i Luleå.

Inom division Service verksamhetsområde har företaget Berendsen meddelat att man vill avveckla tvätten i Boden. Överläggningar har pågått mellan landstinget och företaget för att försöka finna lösningar på tvättfrågan. Landstinget har varit berett att uppta förhandlingar med Berendsen om en förlängning av avtalet, men företaget har meddelat att det inte vill ha någon förlängning.

Landstinget är kund till Berendsen och agerar utifrån detta faktum. Vi går nu ut i en upphandling av tvättverksamheten, allt enligt de upphandlingsregler som gäller inom den offentliga sektorn. Jag hoppas naturligtvis att också Berendsen kommer att lämna in ett anbud.

Försäljningen av fastigheten i Sandträsk är nu genomförd och de nya ägarna har tillträtt.

Bilagor

I bilagor redovisas:

- Ekonomiskt utfall för perioden samt kommentarer om ekonomi, verksamhet och personal på landstingsövergripande nivå och divisionsnivå.
- Uppföljning av avvikelserapportering och Lex Maria-ärenden.
- Åtgärder med anledning av revisionsrapporter 2003.
- Rapporter inom det regionala utvecklingsområdet.

Folkhälsa

Landstingets folkhälsoarbete

Många aktörer i samhället har påverkan på folkhälsan, samverkan dem emellan är därför viktig. Huvudansvaret för folkhälsoarbetet har dock i första hand kommuner och olika myndigheter.

De nationella folkhälsomålen uttalar att hälso- och sjukvården ska bidra till en positiv utveckling av folkhälsan genom att utveckla mer sjukdomsförebyg-

gande och hälsofrämjande insatser i sin dagliga verksamhet med patienter och anhöriga samt att främja en jämlik hälsoutveckling i befolkningen.

Landstingets folkhälsoarbete sker främst i mötet med patienter och anhöriga i både sluten och öppen vård. Exempel på preventivt arbete som utförs inom landstinget är inom mödravården, barnhälsovården och ungdomsmottagningar. Ett annat exempel är rådgivning om kost, tobak och fysisk aktivitet till patienter med t ex hjärt- och kärlsjukdomar och astma.

Nätverk sprider kunskap och goda idéer

Utgångspunkten för det interna sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbetet är de prioriterade områdena tobak, alkohol, narkotika, fetma, dåliga matvanor och brist på fysisk aktivitet. Det pågående arbetet med rökavvänjningsverksamhet är ett exempel som initierats genom intern samverkan. Ett annat exempel är det utvecklingsarbete som läkemedelskommittén tillsammans med primärvården och sekretariatet avser att påbörja om recept för fysisk aktivitet som komplement till annan medicinsk behandling.

Genom ett nätverk inom länet med deltagare från landstinget, kommunförbundet, länsstyrelsen, försäkringskassan, polismyndigheten och kommunernas hälsoråd är ambitionerna att skapa samverkansmöjligheter, sprida goda exempel och erfarenheter samt ge samordningsfördelar inom folkhälsoområdet i länet. Aktuellt är att sekretariatet tillsammans med Kommunförbundet Norrbotten undersöker behovet av ett gemensamt folkhälsoprogram för länet (uppdrag i Landstingsplan 2004). Ett sådant program skulle bland annat omfatta gemensamma aktiviteter inom prioriterade områden.

Landstinget finns också med i en länsgrupp med länsstyrelsen, kommunförbundet, polismyndigheten och vägverket som stödjer alkoholförebyggande arbete i länet samt i nationella nätverk för samverkan inom folkhälsofrågor, t ex Landstingsförbundet och Svenska folkhälsoinstitutet.

Representanter i lokala hälsoråd

Många av de åtgärder som främjar en positiv hälsa i befolkningen ligger utanför hälso- och sjukvårdens ansvarsområde. För att bistå lokalt i det praktiska befolkningsinriktade folkhälsoarbetet har landstinget representanter från primärvården och tandvården i de lokala hälsoråd som finns inom kommunerna.

Tobaksprevention

Tobaksrökning är det största enskilda förebyggbara och behandlingsbara folkhälsoproblemet. Före detta rökare lever längre än de som fortsätter att röka, detta gäller även för de som slutar vid hög ålder.

Rökavvänjning är kostnadseffektivt; ett samtal på mindre än fem minuter har stor effekt. En tydlig och personligt anpassad uppmaning att sluta röka följt av kort rådgivning och erbjudande om hjälp samt uppföljning vid återbesök utgör grundstenarna i denna bevisade effektiva insats.

Tobaksvanor i Norrbotten

Andel (%) daglig rökare och daglig snusare i Norrbotten år 2003.

	Kvinnor			Män		
	16-24 år	25-64 år	65 år-	16-24 år	25-64 år	65 år-
Röker dagligen	11	19	10	8	20	11
Snusar dagligen	8	4	1	28	35	20

Många vill sluta

Av dagligrökare vill 76 procent sluta röka, 49,5 procent tror att de klarar att sluta på egen hand och 27 procent behöver stöd för att sluta. Av dagligsnusare är det 37 procent som vill sluta snusa, varav 27 procent tror de klarar av att sluta på egen hand och 10,4 procent anger att de behöver stöd för att sluta (Liv och hälsa 2003).

Resursperson för rökavvänjningsverksamheten

Riksdagen har beslutat att arbetet med att motverka tobak ska intensifieras. Som ett led i detta har Statens folkhälsoinstitut erbjudit landstinget att halvtidsanställa en resursperson under ett år för att arbeta med att stimulera rökavvänjningsverksamheten. Under år 2004 kommer Gunilla Lindfors, projektanställd vid sekretariatet, att tillsammans med divisionerna arbeta med detta i enlighet med landstingets tobaksriktlinjer. Ambitionen är att indikatorer för uppföljning ska tas fram.

Uppföljning

Under året kommer inventeringar kring rökavvänjningsverksamheten att genomföras. Vid 2004 års slut kommer en slutrapport att lämnas som redovisar vad som förändras och skett under året.

Mer information om arbetet med tobaksprevention finns under landstingets webbsida om folkhälsoarbete.

Primärvårdsmodell

Division Primärvård fick i landstingsstyrelsens verksamhetsplan för år 2003 uppdraget att formulera ett basåtagande och att ta fram en ny budgetmodell för primärvården. Uppdraget genomförs i projektet Primärvårdsmodell Norrbotten.

Tidigare har resurser till länets olika vårdcentraler varit fördelade efter oklara principer, vilket bekräftats av t ex Ledningsbolagets rapport om primärvården. Divisionens projekt har i stort syftat till att lösa följande frågor inom primärvården:

- Formulera ett tydligt uppdrag för primärvården, uppdelat på basuppdrag och tilläggsuppdrag.
- En budgetfördelning baserad på uppdraget.

Divisionen är nu klar med etapp 1 av projektet. Som ett resultat av modellen kommer samtliga basenheter att utifrån ett förtydligt uppdrag successivt anpassa sig till en ny ekonomisk ram. Kriterierna för fördelningen av budgeten utgår främst från befolkningsunderlaget och dess ålderssammansättning samt verksamhetens geografiska förutsättningar. Anpassningen bedöms ta cirka två år.

I och med etapp 1 har en första gemensam plattform skapats för primärvården i Norrbotten.

Etapp 2

Den fortsatta utvecklingen av primärvårdsmodellen, etapp 2, påbörjas under 2004. Arbetet fokuseras på att formulera uppdraget inom områdena rehabili-

tering, barn och ungdomars hälsa, fast läkarkontakt, avancerad hemsjukvård samt utveckling av kvalitetskriterier.

Projektet Hur fungerar demokratin

Landstingsstyrelsen beslutade den 27 augusti 2003 att gå med i Svenska kommunförbundets och Landstingsförbundets projekt Hur fungerar demokratin. Efter att fullmäktiges ordförande och en tjänsteman från sekretariatet deltagit vid den inledande projekträffen i Stockholm ändrades inställningen till att delta i projektet. Anledningen var att innehållet i och målet för projektet inte bedömdes ligga i linje med tidigare utskickad projektbeskrivning.

Landstinget har alltså inte engagerat sig i projektet.

Avgift för första besöket efter remiss

Enligt gällande regler ska en patient inte betala avgift för första besöket hos läkare i den specialiserade vården efter remiss från primärvården.

Inom bl a psykiatri kan bedömning och behandling ske via annan kompetens än läkarens. Jag har därför utfärdat en tillämpningsanvisning till regelverket som innebär att första besöket hos vårdgivare i den specialiserade vården efter remiss från primärvården ska vara avgiftsfritt för patienten.

Tillämpning av biobankslagen

Landstingsstyrelsen beslutade vid sammanträde den 4 februari att biobankslagen ska tillämpas i landstinget från den 1 april i år. Beslutet innebär att landstinget därmed har inrättat en biobank.

En arbetsgrupp har haft uppdraget att ta fram rutiner, utveckla IT-stöd samt svara för utbildningsinsatser för att tillämpa lagen. Rutiner och informationsmaterial har presenterats vid utbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal. Rutinerna omfattar bl a information och inhämtande av patienters samtycke för att få spara prover i biobanken. Totalt har 642 personer deltagit i utbildningarna.

För att hålla ordning på de prover som sparas i biobanken har ett biobanksregister upprättats.

VAS har utvecklats så att patientens samtycke på ett enkelt sätt kan dokumenteras i patientjournalen.

Ansvar och uppföljning

Biobankslagen kräver att landstinget utser en ansvarig för biobanken. Jag har gett uppdraget till Kia Karlman, verksamhetschef för laboratoriemedicin vid Sunderby sjukhus.

Division Diagnostik har uppdraget att utveckla ett kvalitetssystem för biobanken, och ett sådant är under utveckling. Divisionerna för hälso- och sjukvård har ansvaret för det fortsatta arbetet som omfattar att se till att lagen och rutinerna tillämpas och att uppföljning och avrapportering sker regelbundet.

Fokus hälso- och sjukvård 21 september 2004

På uppdraget av landstingsfullmäktiges presidium planeras nu för en tema-kväll kring hälso- och sjukvården i Norrbotten för fullmäktiges ledamöter och medborgare. Syftet är att synliggöra många viktiga arbeten och att visa på goda exempel från vårdens vardag. Aktiviteten är ett led i att utveckla en strategi för ett patient- och resultatorienterat förbättringsarbete i landstinget. Evenemanget kommer att hållas på kvällen den 21 september i Landstingshuset.

Motioner under beredning

Följande motioner är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 1/04 om att verka för att nästa Ronald McDonald-hus byggs i Umeå (fp-gruppen)	Styrelsen 2004-06-01 Fullmäktige 2004-06-16- -17
Motion 2/04 om samverkan mellan kommun och landsting (c-gruppen)	Styrelsen 2004-06-01 Fullmäktige 2004-06-16- -17
Motion 3/04 om digitalisering av mammografi (fp-gruppen)	Styrelsen 2004-06-01 Fullmäktige 2004-06-16- -17

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Betänkandet (SOU 2003:126) Förbättrad missbildningsövervakning (Socialdepartementet)	2004-06-01	Styrelsen 2004-06-01
Betänkandet (SOU 2004:15) Tolkförmedling – kvalitet, registrering, tillsyn (Justitiedepartementet)	2004-06-01	Styrelsen 2004-06-01
Departementspromemorian (Ds 2004:16) Drivkrafter för minskad sjukfrånvaro (Socialdepartementet)	2004-06-04	Styrelsen 2004-06-01
Betänkandet (SOU 2004:112) Patientskadlagen och läkemedelsförsäkringen – en översyn (Socialdepartementet)	2004-06-15	Styrelsen 2004-06-01
Rapporten (Ds 2003:56) Högspecialiserad vård – Kartläggning och förslag (Socialdepartementet)	2004-06-15	Styrelsen 2004-06-01 Fullmäktige 2004-06-16- -17
Turistfrämjandeutredningens betänkande (SOU 2004:17) Främjande för ökad tillväxt (Näringsdepartementet)	2004-06-30	Styrelsen 2004-06-01 Fullmäktige 2004-06-16- -17
Departemenstpromemorian (Ds 2004:18) Kommunal medverkan i landstingets sjuktransporter (Finansdepartementet)	2004-07-05	Styrelsen 2004-06-22

Beslut

Rapporten läggs till handlingarna.

Anteckningar

Sammanträdet är avbrutet för kaffepaus kl 14.45–15.10.

Efter behandlingen av rapporten (kl 16.20) avbryter Bengt Ek (s), Doris Messner (ns) och Monica Carlsson (v) sammanträdet.

§ 60

Delrapport 1 om Norrbottens framtida hälso- och sjukvård

Dnr 1707-03

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvården 2010 är ett uppdrag som landstingsfullmäktige gett till landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsberedningarna under åren 2004–2005.

Arbetet sker i en bred process mellan hälso- och sjukvårdsberedningarna och medborgarna, mellan styrelsen, kommunföreträdare och intresseorganisationer samt mellan landstingsdirektören, verksamheterna och de fackliga organisationerna. Redovisning av hur arbetet fortskrider ska regelbundet lämnas till fullmäktige.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen lämnar följande delrapport till fullmäktige:

Gemensam kunskapsuppbyggnad

Under perioden oktober 2003 till februari 2004 har styrelsens ledamöter och ersättare, ordförande i hälso- och sjukvårdsberedningarna, landstingsdirektören med ledningsgrupp samt representanter för de fackliga organisationerna deltagit i en gemensam kunskapsuppbyggnad inför arbetet.

Innehållet har bl a varit omvärldens påverkan, praktiskt prioriteringsarbete, sjukdomars utveckling, befolkningsutveckling, patientperspektiv och kvalitet. Dessutom har gruppen diskuterat förväntningar och farhågor samt tagit fram gemensamma spelregler för arbetet.

Ett omfattande kunskapsunderlag i form av OH-bilder har tagits fram. Bilderna finns tillgängliga för allmänheten via landstingets hemsida www.nll.se/Politik/landstingsfullmaktige.

Styrelsens målbild för processen

Styrelsen har arbetat fram en målbild för processen, d v s vad är anledningen till arbetet, vad förväntas uppnås m m. Här följer ett utdrag ur denna.

Bakgrund

Varför behövs en långsiktighet i synen på hur hälso- och sjukvården kan utvecklas?

Många lyfter fram befolkningsutvecklingen, att andelen äldre ökar, att norrbottningarna flyttar från inland till kust.

Befolkningsutvecklingen har alltid varierat över åren. Under perioden 1996–2002 har länets befolkning minskat med drygt tio tusen personer, men minskningen har avtagit sedan 1999. Detta påverkar landstingets ekonomi starkt genom bl a minskade skatteintäkter och statsbidrag. Men oavsett befolknings-

utveckling så finns det andra faktorer som påverkar hälso- och sjukvården ännu mer. Med en ökad andel äldre är det känt t ex vilka sjukdomar som följer den äldre åldersgruppen (hjärt- och kärlsjukdomar, stroke, demens).

Hälso- och sjukvårdens utveckling har varit enorm. Dagens sjukvård är till stora delar utformad på 70- och 80-talen efter de behov och möjligheter som då fanns. Landstinget har behov av att forma en sjukvård som bättre klarar av dagens behov och möjligheter.

Det finns en klyfta mellan befintliga resurser och allt som är möjligt att göra inom hälso- och sjukvården. Nya sjukdomar upptäcks och behandlas. De stressrelaterade sjukdomarna ökar, läkemedel kan lindra sådant som tidigare opererades, t ex magsårsmediciner som i princip gjort att ingen opereras idag. Propplösande mediciner är ett annat exempel. Nya undersöknings- och behandlingsmetoder (t ex titthålskirurgi) gör att patienter inte behöver stanna kvar på sjukhuset efter ingreppet. Skonsammare behandlingsmetoder leder till att allt fler och allt äldre personer kan behandlas. Liv räddas också på barn i allt tidigare åldrar.

Människor är mer upplysta idag om vilka möjligheter som finns. Information om möjligheter att diagnostisera och behandla sprids snabbt och ökar ständigt. Vi nöjer oss inte idag med det som finns närmast utan vill ha det bästa, även om det innebär att vi måste förflytta oss längre sträckor.

Allt detta är ju naturligtvis mycket bra, men det gör det också svårare att prioritera hur landstingets pengar ska användas.

Folkhälsa är ett annat viktigt område. Sverige är bra på folkhälsofrågor, men kan bli mycket bättre. Livsstilsvanor bland barn är ett område som, om vi inte lyckas förändra det, kommer att innebära en ökning av folksjukdomar som är relaterade till dessa. Vad kan vi tro om framtiden? Vilka nya folksjukdomar ligger och lurar bakom hörnet?

Ytterligare en utmaning för landstinget är att ha möjlighet att anställa utbildad vårdpersonal. Pensionsavgångar och ökad konkurrens om arbetskraften väntar. Det gäller inte enbart i Norrbotten och i Sverige, utan konkurrensen kommer att hårdna även inom Europa.

Dessa bilder har landstinget inte lyckats förmedla på ett bra sätt till norrbottningarna. Det finns en stor oro i länet och en tro om att sjukvården avvecklas. För landstinget handlar det nu om att utveckla hälso- och sjukvården så att den bättre passar de behov som norrbottningarna har.

Varför gör vi detta

Med denna bakgrund som bas vill vi i dialog med våra målgrupper:

- Få kunskap om hur de ser på innehållet i en framtida hälso- och sjukvård utifrån de olika huvudområdena.
- Synliggöra komplexiteten och den utveckling som beskrivs ovan för att öka kunskapen om helheten.

År 2010 är valt enbart för att lyfta blickarna i dialogen, som ska ta fasta på innehållet i vården.

Mål

Vi ska nå:

- Ökad kunskap om vad norrbottningarna anser är viktigt i en framtida hälso- och sjukvård.
- En förutsättningslös diskussion där vi är öppna för nya idéer. Det ska vara tydligt för de som deltar i dialogen att den syftar till att öka kunskapen hos de förtroendevalda. För att inte ge för stora förväntningar är det viktigt att informera om att alla förslag och idéer inte kommer att kunna tillgodoses, men att de utgör en viktig delmängd i all kunskap.
- En hälso- och sjukvård som bättre motsvarar norrbottningarnas behov.
- En ökad förståelse att vi inte kan göra allt, behovet av öppna och tydliga prioriteringar.
- Ökad kunskap om medborgarnas behov, hur hälso- och sjukvården tillgodoser behovet, hur en framtida sjukdomsutveckling ser ut samt hur hälso- och sjukvården utvecklas (medicinskt, tekniskt och inom läkemedelsområdet). Det vill säga, ett bra beslutsunderlag inför beslut rörande hälso- och sjukvården som bättre tillgodoser de behov som finns, den ekonomiska realiteten, de möjligheter som utvecklingen erbjuder och den prioriteringsordning som är fastställd.
- Ett ökat engagemang hos norrbottningarna kring hälso- och sjukvårdens utveckling.
- Ett nytt sätt för styrelsen att arbeta, där en kontinuerlig dialog med målgrupperna är en viktig del och underlag ur ett medborgarperspektiv en annan.

Förväntningar

Vi förväntar oss:

- Ökad kunskap och intresse hos medborgarna.
- Att vi når grupper som vanligtvis inte kommer till tals.
- Att vår kunskap om medborgarnas behov ska leda till en utveckling av hälso- och sjukvården.
- Förståelse och ömsesidig respekt för varandras åsikter.
- Att skillnaderna mellan de politiska värderingarna ska bli tydliga för norrbottningarna.
- En ökad flexibilitet, nytänkande eller nya idéer, för att ständigt kunna anpassa hälso- och sjukvården till medborgarnas behov.
- Att vi ska kunna visa på en utveckling av hälso- och sjukvården.

Vad vill vi veta

Första fasen är en bred dialog. Vi ska alltså inte föra ut våra tankar och idéer, utan lyssna in hur våra målgrupper ser på innehållet i en framtida hälso- och sjukvård. Vad är t ex:

- Trygghet i vården.

- Lika vård för alla.
- Samverkan med kommuner osv.
- Kompetent personal och gott bemötande.
- Tydlighet om vart du ska vända dig.
- Att vara så frisk som möjligt.
- Att pengarna används rätt.

Metoder

Oavsett metod – samlas runt ett bord, öppet möte, ting, fokusgrupper osv – så är det viktigt att dialogen startar med en information om varför vi gör detta. En gemensam bild ger en gemensam plattform att utgå från.

För att skapa en dialog på lika villkor så bör, visar erfarenheten, traditionella sammanträdesformer undvikas. Om mötet sker ”runt ett bord” med fler än 6–8 deltagare bör delar i dialogen bygga på arbete i mindre grupper och redovisning i stora gruppen eller andra metoder som främjar en dialog.

Tidsplan

Styrelsen har huvudansvar för dialogen med kommunföreträdare, länsövergripande intresseorganisationer samt större företag (med inriktning på deras arbetsgivaransvar). Gruppledarna har bildat en styrgrupp för detta arbete. En tidsplan för möten med de olika målgrupperna har tagits fram och var och en av styrelsens ledamöter eller ersättare anmäler sig till de möten som de har möjlighet att delta i. Ett inledande möte med kommunföreträdare och två möten med länsövergripande intresseorganisationer har redan hållits.

Aktuell tidsplan för aktiviteter under år 2004 kopplade till styrelsens uppdrag:

Tid/var	Aktivitet
14 april	Biltestverksamheten
1 juni	Övriga länsövergripande intresseorganisationer
8 juni	Hälso- och sjukvården 2010 uppsamlingsmöte
23 juni	Kommunförbundets kommunalrådsträff
17–18 augusti	Hälso- och sjukvården 2010 internat
vecka 40	Kommunalrådsträff (AU) med landstinget
29 september	Länshandikapprådet/länspensionärsrådet
6 oktober	HSO länsövergripande organisationer
29 oktober	Kommunförbundets träff med socialnämndsordförande
16–17 november	Kommunförbundets kommunalrådsträff
30 november	Övriga länsövergripande intresseorganisationer
1 december	Hälso- och sjukvården 2010 planeringsmöte

Hälso- och sjukvårdsberedningar, landstingsdirektör och fackliga organisationerna planerar sina möten var för sig.

Övrigt

Styrelsen söker nya arbetsformer i och med uppdraget. Under dialogens gång kommer styrelsens kunskaper och erfarenheter att samlas ihop och rapporteras till landstingsfullmäktige, bl a i november 2004 och juni 2005.

Målet är inte att ett konkret förslag ska levereras, den nu startade processen kommer att styra hur rapporterna till fullmäktige utformas.

Resurser i tid och pengar

Projektet har inga särskilda medel avsatt för uppdraget. Kostnaderna belastar styrelsens omkostnadskonto.

Ledamöter i landstingsstyrelsen har, utöver för ordinarie sammanträdes- och förrättningsdagar, ersättning för styrkt förlorad arbetsförtjänst fyra dagar per år för arbete/aktiviteter inom ramen för styrelsens uppdrag.

Informationsinsatser sker via befintliga kanaler och inom befintliga ramar (DL-annonser, landstingets webb och demokratiwebben).

Hur ska resultatet tas till vara

Dialogen är kunskapsuppbyggande. De analyser som ledamöterna själva tecknar ner efter mötet lämnas in för sammanställning och kommer sedan att utgöra underlag till diskussioner om hur styrelsen fortsätter arbetet.

Hur ser återkopplingen ut

För att ge en återkoppling som är relevant är det viktigt att syftet med dialogen, d v s kunskapsuppbyggande, blir tydligt vid möten med målgrupperna. Det är också viktigt att poängtera att det inte handlar om en direkt påverkan, utan att alla tankar och idéer kommer att utgöra en grund inför framtida beslut kring hälso- och sjukvården. De förtroendevalda får nya och bredare kunskaper inför planering, styrning och uppföljning av landstingets verksamheter. Återkoppling kommer att ske kontinuerligt i bl a DL-annonser och via demokratiwebben. Återkoppling sker också direkt till varje grupp som man träffar.

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt förslaget.

§ 61

Revisionsrapport om landstingsstyrelsens ansvarsutövning

Dnr 704-04

Ärendebeskrivning

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat landstingsstyrelsens ansvarsutövande under 2003.

Granskningen har framför allt inriktat sig på att bedöma hur styrelsen tagit sig an och rapporterat om de uppdrag styrelsen har fått av fullmäktige.

Revisorernas bedömning är att landstingsstyrelsen på ett tillfredsställande sätt genomfört och rapporterat de särskilda uppdrag som fullmäktige tilldelat styrelsen.

Förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 62

Revisionsrapport om patientnämnden

Dnr 539-04

Ärendebeskrivning

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat patientnämndens aktiva åtgärder under 2003 för att styra/leda, följa upp, kontrollera och rapportera om den verksamhet nämnden har ansvar för.

Granskningen har skett via dokumentstudier och intervjuer av tjänstemän vid patientnämndens kansli.

Revisorernas och granskningens slutsats är att patientnämnden under 2003 fullgjort sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

Förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 63

Revisionsrapport om årsredovisning 2003

Dnr 703-04

Ärendebeskrivning

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat landstingets årsredovisning för 2003. Syftet med granskningen är att pröva om landstingets årsredovisning, inklusive den sammanställda redovisningen, är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed samt att bedöma ekonomistyrningens effekter som de kommer till uttryck i delårsrapporterna och i årsredovisningen.

Revisorerna konstaterar:

- Att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven enligt lagen om kommunal redovisning och rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.
- Att ekonomistyrningen inte fungerat på avsett sätt. Även om landstinget som helhet presenterar ett positivt resultat så har besparingsplaner och besparingsbeslut, men framför allt budgetdisciplinen, inte gett sådan effekt att verksamheterna division Opererande och division Medicinska specialiteter har balans i sin ekonomi.
- Att ett omfattande besparingsarbete pågår, men att det inte är tillräckligt. Landstingets långsiktiga mål förutsätter årliga resultat på 250 mkr. Med tanke på divisionerna Opererande specialiteter och Medicinska specialiteters underskott på drygt 260 mkr, saknas 500 mkr för att nå målet. Styrelsens aktiva åtgärder för att åstadkomma en betydligt bättre budgetdisciplin från verksamhetsansvariga måste bli kraftfullare.

Förslag till beslut

Rapporten läggs till handlingarna med följande kommentarer:

Styrelsen kan i likhet med revisorerna konstatera att det omfattande förändringsarbete som påbörjats i syfte att reducera kostnadsnivån till den budgeterade ej ännu gett resultat. Förändringsarbetet påbörjades under 2003 med sikte på att genomföra åtgärder som ger effekt på lång sikt. Effekterna under 2003 begränsade sig till ca 18 mkr.

Landstinget har ett långsiktigt resultatmål på 250 mkr. Målet avser landstinget totalt och en avstämning mot resultatet för 2003 på 4 mkr ger en differens på 246 mkr. Resultatmålet har alltså inte uppnåtts.

Förändringsarbetet kommer att fortsätta under 2004 och 2005 och då med sikte på att i första hand eliminera de budgetunderskott som finns inom divisionerna Opererande specialiteter och Medicinska specialiteter. Om hittills beslutade åtgärder visar sig otillräckliga kommer styrelsen att vidta ytterligare åtgärder för att nå önskat resultat.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 64

Revisionskrivelse om upphandlingsrutiner

Dnr 540-04

Ärendebeskrivning

Revisorerna har mot bakgrund av ett antal direktupphandlingar gjort en översiktlig granskning av tre upphandlingar i syfte att klarlägga om upphandlingarna gjorts i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk.

Revisorerna konstaterar att de granskade upphandlingarna skett på ett korrekt sätt inom lagen om offentlig upphandling (LOU:s) regelverk. Samtidigt har revisorerna uppmärksammat att landstingets interna regelverk kan förtydligas och preciseras vad gäller:

- Övre beloppsgräns för landstingsdirektören att upphandla konsulttjänster.
- Förklaring att, förutom lågt värde, så kan även synnerliga skäl vara orsak till direktupphandling.

Revisorerna uppmanar landstingsstyrelsen att överväga ett tillägg i regelverket i enlighet med gjorda iakttagelser.

Förslag till beslut

Revisionskrivelsen läggs till handlingarna med följande kommentar:

Landstingsstyrelsen kommer vid beredningen av landstingsplan och styrelsens verksamhetsplan för år 2005 att beakta synpunkterna i revisionskrivelsen.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 65

Anslag för alternativa tränings- och behandlingsmetoder

Dnr 921-04

Ärendebeskrivning

Under år 2003 var 200 000 kr avsatta för bidragsgivning för alternativa tränings- och behandlingsmetoder för funktionshindrade barn- och ungdomar. Anslaget var tillfälligt och upphörde genom att inget nytt beslut om fortsatt anslag fattades. Bidrag kunde efter ansökan beviljas enligt ett fastställt regelverk.

Vid införande av bidraget bestämdes också att bidragsgivningen skulle utvärderas under hösten 2003. Någon sådan utvärdering har inte genomförts. Konstateras kan dock att inga kritiska synpunkter framförts från de som har beviljats bidrag. Inte heller från verksamhetsansvariga inom barnsjukvården har några kritiska synpunkter framförts.

Yttrande och förslag till beslut

Det är angeläget att funktionshindrade barn och ungdomar långsiktigt kan erbjudas möjligheter till alternativa tränings- och behandlingsmetoder. Därför bör uppdras åt division Medicinska specialiteter att organisera sådan verksamhet antingen i den egna verksamheten eller genom att stödja verksamhet i annan regi.

Landstingsstyrelsen föreslås fatta följande beslut:

- 1 Division Medicinska specialiteter ges i uppdrag att organisera verksamhet med alternativa tränings- och behandlingsmetoder för funktionshindrade barn och ungdomar.
- 2 För 2004 års verksamhet tillförs divisionen 175 000 kr.
- 3 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.
- 4 Fr o m år 2005 inarbetas medlen i divisionens ekonomiska ram.

Yrkande

Stefan Tornberg (c):

- Förslaget bifalls.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 66

Ombyggnad av operationssalar vid Piteå älvdals sjukhus

Dnr 922-04

Ärendebeskrivning

Operationsavdelningen vid Piteå älvdals sjukhus kommer att renoveras under 2004. Anledningen är att nuvarande ventilationssystem, som härrör från 1960-talets början, behöver moderniseras. I samband med projektering för detta har det framkommit behov av så kallade renluftsalar. Sådana salar är speciellt viktiga vid ortopediska operationer.

Den totala bygginvesteringskostnaden för att skapa två renluftsalar är beräknad till 3 400 tkr. Kostnaden aktiveras och division Opererande specialiteter

betalar en ökad hyra till division Service, Fastigheter, på 270 tkr per år. Utöver detta tillkommer 375 tkr för utrustning och inventarier, vilket belastar befintlig investeringsram för division Opererande specialiteter.

Förslag till beslut

- 1 Investeringen för 3 400 tkr får göras, vilket innebär att beslutade investeringar för 2004 blir 143 917 tkr (inkl investeringar för externa hyresgäster blir summan 158 322 tkr).
- 2 Tillkommande inventarier för 375 tkr belastar befintlig investeringsram hos division Opererande specialiteter.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 67

Fördelning 1/04 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag

Dnr 28-04

Ärendebeskrivning

I Landstingsplan 2004 har 2,4 mkr anslagits för forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU). Styrelsen har i sin verksamhetsplan för 2004 avsatt 350 000 kr av anslaget för riktade insatser, bland annat FoU-dagen och övriga utbildningar, samt överfört 650 000 kr till WHO-projektet MONICA. Återstående medel, 1 400 000 kr, ska fördelas vid två tillfällen under år 2004.

Inlämnade FoU-ansökningar bedöms efter fastställda kriterier där hänsyn tas till projektets lokala relevans, frågeställning, metodval och om projektet är praktiskt genomförbart.

Uppföljning av beviljade ansökningar görs löpande. Senast tre månader efter att projektet har avslutats ska en slutrapport inlämnas. En kort sammanfattning av projektrapporterna läggs också ut på löpsedeln för forskning och utveckling. (www.nll.se/fou).

Till ansökningsomgång 1/04, med sista ansökningsdag 15 februari 2004, har 19 ansökningar kommit in med begäran om 3 868 508 kr. Vetenskapliga rådet (Urban Janlert, Dan Lundblad, Torbjörn Messner, Karin Zingmark, Annika Forssén och Lilly Ekenberg) tillstyrker att bidrag beviljas med 720 000 kr till 11 projekt enligt bilaga 1.

Projekten fördelar sig på följande verksamhetsområden:

- Primärvård; 1 projekt, 80 000 kr.
- Övrig hälso- och sjukvård; 10 projekt, 640 000 kr.

Förslag till beslut

Bidrag beviljas med 720 000 kr till 11 projekt enligt bilaga 1.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 68

Slutrapport från utredning om Norrbotensteaterns associationsform

Dnr 2071-03

Ärendebeskrivning

I landstingsstyrelsens verksamhetsplan för 2004 har uppdragits åt division Kultur och utbildning att genomföra en utredning om möjliga organisationsformer för nuvarande stiftelsen Norrbottensteatern och att återkomma med förslag till eventuell ändring.

Utredningen

Utredningsarbetet har utförts av Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB. Uppdraget har utformats i samråd med Luleå kommun och som styrgrupp har den med kommunen existerande samrådsgruppen fungerat. En referensgrupp har funnits vid Norrbottensteatern.

Anledningen till utredningen var att landstinget önskade se en ökad samverkan mellan huvudmännen i teaterfrågorna och ha en större möjlighet att följa verksamhetens utveckling och uppfyllande av uppställda mål och riktlinjer.

Utredningen har genom dokumentstudier, intervjuer och faktajämförelser bedrivits i följande huvuddelar:

- Omvärldsanalys med genomgång av andra regionteatrars organisation, ekonomi m m.
- Genomgång av möjliga associationsformer med konsekvensanalys.
- Möjliga och önskvärda samrådsformer för Norrbottensteatern.
- Förslag till alternativa framtida associationsformer.

Utredarna anger som slutsats två alternativ som de mest lämpliga för den framtida driften av Norrbottensteatern:

- Fortsatt stiftelse med en närmare reglering av samverkan och verksamhet i form av måldokument och arbetsordningar. Med tydligt utformade styrdokument anser utredarna det vara möjligt för huvudmännen att på ett tillfredsställande sätt följa upp stiftelsens verksamhet.
- Aktiebolag där ansvars- och maktfördelningen inom bolaget samt mellan ägarna och bolaget är tydliga och där stora möjligheter till aktiv ägarstyr-

ning finns. Utredarna pekar dock på det faktum att ombildandet till aktiebolag är en komplicerad process där det inte kan uteslutas att kostnader för huvudmännen kan uppstå vid formande av aktiekapitalet.

Utredarna anger ingen tydlig prioritering av de båda alternativen.

Enig samrådsgrupp

Vid möte i samrådsgruppen med Luleå kommun den 17 februari har samstämmighet nåtts kring nedanstående förslag till beslut. Information har också lämnats till Norrbottensteatern den 16 mars.

Förslag till beslut

- 1 Norrbottensteatern fortsätter att drivas i stiftelseform.
- 2 Måldokument och arbetsordningar ses över och utformas inför verksamhetsåret 2005. Arbetet sker i samverkan mellan Norrbottensteatern, Luleå kommun och landstinget i arbetsgrupper och i den existerande samrådsgruppen.
- 3 Samrådsgruppens möten hålls två gånger per år. Vid behov kan antalet utökas. Ett av mötena ska innehålla verksamhetsutvärdering och verksamhetsplanering med ökat antal deltagare från huvudmännen och teatern.
- 4 Kontinuerliga verksamhets- och informationsmöten ska hållas mellan division Kultur och utbildning och Norrbottensteatern.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 69

Yttrande över betänkandet (SOU 2003:121) Internationella kulturutredningen 2003

Dnr 678-04

Ärendebeskrivning

Regeringen tillkallade i augusti 2002 tillkallat en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av de statliga insatserna för internationell kulturverksamhet. Landshövdingen i Dalarna, Ingrid Dahlberg, har ansvarat för utredningen. Under arbetets gång har representanter för landstingets division Kultur och utbildning träffat en av utredarna, Fredrik Wetterqvist, och arrangerat möte mellan honom och organisationer i länet som utför internationellt arbete.

Landstinget har inte beretts möjlighet att yttra sig över utredningen som remissinstans, men eftersom den uppvisar brister i de delar som handlar om Barentssamarbetet kommer yttrande ändå att avges.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Landstinget anser att tonvikten i utredningen alltför mycket ligger på verksamheter i Syd- och Mellansverige och att den omfattande samverkan som finns på Nordkalotten och i Barentsområdet getts en perifer betydelse. Som tillägg till det som under 6.5.1 anges under rubriken Barentssamarbetet, vill landstinget lämna följande information.

Det samverkansprogram som antogs av ministermötet i Oulu 2001 och som har namnet Voices in the Barents Region omfattar 14 projekt, alla i samverkan mellan olika delar av de deltagande 12 regionerna. I utredningen omnämns endast tre projekt. Arbetet bedrivs inom ramen för Barents Cultural Committee, där samtliga regioner är representerade.

I utredningen anges att nätverk tillkommit under de senaste åren. Det antagna programmet är dock att betrakta som mycket mer än ett nätverksarbete, eftersom de olika projekten förutsätter både aktivt samarbete och finansiering från regionerna.

Det måste dock påpekas, att den samverkan, som ministermötena inom Barentssamarbetet har beslutat, inte har följts upp av ekonomiskt stöd från kulturdepartementet eller Statens kulturråd. Det förutsätts, att finansiering ska komma från regionnivå, vilket inte kommer att kunna medföra den utveckling av samverkan som nu, efter många års utveckling av metoder och kommunikation, är möjlig och önskvärd. Kulturområdet är föregångare inom samverkan i Barentsregionen och de resultat som nåtts borde stödjas också av staten och kunna användas som modell för andra sektorer.

Förutom denna samverkan sker projektarbete också inom ramen för Nordkalottrådet, i vilket de fyra nordligaste länen i Sverige, Norge och Finland deltar. Också här bedrivs praktiskt samarbete i ett tiotal projekt och en gemensam plan finns antagen, Naboskap och samhandling.

Museerna på Nordkalotten har sedan mer än tio år tillbaka ett organiserat nätverk, Nordkalottmuseerna.

Förutom det organiserade regionsamarbetet enligt ovan pågår ständig samverkan ”på tvären” i den nordligaste delen av Sverige, inte minst i Tornedalen, där till exempelvis Tornedalsteatern, Sámi Tèather och Sverigefinska folkhögskolan har omfattande samverkan över gränserna.

Det internationella kulturarbetet är således för oss en företeelse i vardagen och förtjänar enligt landstingets mening ett större utrymme i utredningen än vad som är fallet.

Detsamma gäller för utredningen under punkt 6.5.2 Regioner och kommuner, där Norrbottens insatser för det internationella kulturarbetet inte nämns och där landstingens insatser över huvud taget inte uppmärksammas.

Sammanfattningsvis menar landstinget att:

- Den omfattande och långsiktiga samverkan, som finns sedan länge inom Barentsområdet borde ha beretts större plats i utredningen i förhållande till övriga beskrivna samverkansprojekt.

- Kulturdepartementet bör stödja arbetet inom Barentsregionen genom finansiering, till exempel genom att fördela internationella uppdrag till redan existerande samverkansorganisationer som Barents Litteratur Center och Tornedalsteatern, eller genom att ställa medel till förfogande för Norrbottens läns landsting att fördela i Barentssamarbetet.
- Förslaget till internationell kulturfond är bra och att landstinget hoppas på ett utökat samråd mellan kulturrådet och regionerna i de internationella kulturfrågorna och under framarbetande av kriterier och målsättning.

Beslut

Yttrande enligt förslaget avges.

§ 70

Yttrande över departementspromemorian (Ds 2003:66) Om biblioteksverksamheterna

Dnr 501-04

Ärendebeskrivning

Landstinget har getts möjlighet att yttra sig över promemorian, som lämnats av en särskild utredare. Utgångspunkten för promemorian har varit frågeställningen om bibliotekslagen bör ändras på ett sätt som kan motverka de skillnader som finns mellan olika kommuner vad avser biblioteksverksamheten.

Förslag till beslut

Följande yttrande avges:

Landstinget anser att det föreslagna lagtillägget är bra och att samverkan mellan länets och landets biblioteksresurser kommer att medföra att de nyttjas effektivare och att förutsättningarna för en jämlik tillgång till information förbättras. Biblioteksplanerna är arbetsredskap i den processen och innebär också att verksamheten effektiviseras.

I Norrbotten deltar länsbiblioteket redan i arbetet med planerna på kommunal nivå. Lagändringen kommer att medföra möjlighet att i planerna arbeta in former för och omfattning av det samarbete som behöver etableras i kommuner och län. Gemensamma projekt och diskussioner pågår i syfte att öka samverkan mellan de fyra nordligaste länens länsbibliotek.

Universitets- och högskolestuderande använder idag folkbiblioteken i mycket större omfattning än tidigare. Det är därför av stor vikt att samverkan mellan de olika delarna av biblioteksväsendet fungerar och utökas. Det som behövs för att nå målet är i mångt och mycket ett avskaffande av revirgränser och uppmjukande av hindrande traditionstänkande.

--

Yrkande och propositionsordning

Yrkande

Maria Salmgren (m) och Stefan Tornberg (c):

- Lagtillägget ska avvisas i yttrandet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på förslaget till yttrande och yrkandet och finner att förslaget till yttrande vinner majoritet.

--

Beslut

Yttrande enligt förslaget avges.

Reservationer

Av Maria Salmgren (m) och Stefan Tornberg (c) till förmån för yrkandet.

§ 71

Bidrag till projektet Kulturdagar 2004

Dnr 725-04

Ärendebeskrivning

Studieförbundet Vuxenskolan, Norrbottensdistriktet, i samverkan med skolor och lokalavdelningar, ansöker om 365 775 kr för genomförande av kulturarrangemang i sex kommuner.

Syftet är att stärka den lokala identiteten och att öka kunskapen om äldre tiders kulturer och traditioner. I stationsformer visar man på hur man levde i våra bygder vid seklets början.

Genomförandet omfattar totalt 26 kulturdagar, fördelade på delarrangemang i Övertorneå-Koivumaa, Jokkmokk-Kvikkjokk, Älvsbyn-Storforsen, Kalix-Överkalix samt Haparanda-Säivis. Aktiviteterna innehåller tidstypiska traditioner och klädedräkter samt arbetstekniker inom jakt och fiske, skogs- och jordbruk, matlagning m m. Arrangemangen genomförs under perioden maj till december och riktar sig främst till barn och ungdomar, men givetvis också till vuxna.

Kulturdagarna beräknas nå ca 1 500 elever, 100 lärare samt 2 500 övriga besökare och arrangemangen genomförs i samverkan med Norrbottens museum, Skogsvårdsstyrelsen, kommuner, hembygdsföreningar m fl.

Förslag till beslut

- 1 Bidrag beviljas med 100 000 kr, som ska fördelas proportionellt efter omkostnaderna för varje delarrangemang.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för riktade kulturinsatser.
- 3 Bidraget minskas i förhållande till eventuella förändringar i projektets omfattning, ekonomi, deltagarantal och målsättning. Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 I all annonsering och övrig marknadsföring ska anges att projektet genomförs med stöd av Norrbottens läns landsting. Landstingets logotyp ska användas.
- 5 Projektet ska rapporteras och redovisas i enlighet med landstingets regelverk.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 72

Bidrag till UKM:s riksfestival

Dnr 425-04

Ärendebeskrivning

UKM (Ung Kultur Möts) Norrbotten ansöker om 200 000 kr för att genomföra UKM:s riksfestival 2004.

UKM Sverige är en rikstäckande förening som bildades hösten 2002. Föreningen vill synliggöra bredden och rikedomerna i den unga kulturen. Detta görs bl a genom att arrangera årliga kulturfestivaler för ungdomar mellan 13 och 20 år på lokal, regional och nationell nivå.

Festivalerna kan arrangeras av bl a föreningar och studieförbund. Syftet är att skapa arenor för unga människor där de ges möjlighet att visa upp sina olika uttrycksformer för publik. Det gäller särskilt ungdomar som annars kanske har svårt att hitta arenor för sitt konstnärliga utövande.

Föreningen har idag tio större medlemmar bestående av län eller regioner. UKM Norrbotten ansvarar i år för den nationella festivalen, som ska genomföras i Luleå.

Den nationella festivalen 2003 hade 640 unga deltagare. Totalt med alla regionala och lokala festivaler deltog 6 400 unga, varav 55 procent var flickor.

Projektets totala kostnad är 900 000 kr. Budgeterade bidrag från UKM:s riksorganisation samt från Luleå kommun är beviljade.

Förslag till beslut

- 1 Bidrag beviljas med 150 000 kr under förutsättning att Luleå kommun och UKM:s riksorganisation stödjer projektet enligt angiven budget. Bidraget riktas endast till festivalens genomförande och är inte ett stöd till föreningens fasta utgifter.
- 2 Bidraget anvisas ur anslaget för Ung Musik.
- 3 Bidraget minskas i förhållande till eventuella förändringar i projektets omfattning, ekonomi, deltagarantal och målsättning. Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 Projektet ska redovisas en månad efter projekttidens utgång. Om projektet inte startat inom tre månader efter angivet startdatum kan beslutet komma att omprövas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 73

Bidrag till musikprojektet BarNet

Dnr 1078-02

Ärendebeskrivning

Norrbottensmusiken ansöker om 300 000 kr för det tredje och avslutande året av musikprojektet BarNet. Projektet är ett kulturnätverk mellan Norrbotten och Finska Lappland där barn och ungdomars musikskapande sätts i fokus. I projektet får de möjlighet att komponera och förmedla musik via gränslös dator teknik. Via Internet kan de tillsammans skapa och förmedla musik och inspireras av varandras kulturer och arbetssätt.

Syfte med projektet är att inspirera till ett nytt kreativt skapande och att fortsatt ge ungdomarna en möjlighet till utvecklande och utövande av musik på nytt sätt och i nya former. Genom BarNet kan barnen/ungdomarna göra sin musik hörd och få bekräftelse av andra utövare.

Efter två års projekttid har ca 1 100 musikstycken spelats in. Projektet har utbildat minst 80 lärare i arbetsformen och ca 600 ungdomar har hittills deltagit i projektet. Projektledare är musikkonsulenten David Lindgren.

Samarbetspartner är Luleå, Kalix, Pajala, Bodens och Haparanda kommuner samt Lapplands Konstkommission i Rovaniemi.

Projektet har försenats något under 2004. Sökanden vill därför förlänga projekttiden och därmed också flytta datumet för slutrapport till våren 2005,

dock senast 1 juni. Detta utgör inget hinder för landstinget, eftersom det inte påverkar bidragets storlek eller övriga villkor.

Bidrag från Interreg III har beviljats för treårsperioden med 1 194 000 kr.

Förslag till beslut

- 1 Bidrag beviljas med totalt 300 000 kr under förutsättning att länsstyrelsen accepterar nytt slutdatum samt fortsatt beviljar planerat ekonomiskt stöd.
- 2 Bidraget anvisas ur anslaget för Ung Musik med 150 000 kr samt ur anslaget för riktade projektmedel med 150 000 kr.
- 3 Bidraget minskas i förhållande till eventuella förändringar i projektets omfattning, ekonomi, deltagarantal och målsättning. Erhållna bidrag ska redovisas i samband med att bidraget rekvireras.
- 4 Projektet ska redovisas en månad efter projektidens utgång. Om projektet inte har startat inom tre månader efter angivet startdatum kan beslutet komma att omprövas.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 74

Bidrag till föreläsningar och multikonstnärlig föreställning

Dnr 535-04

Ärendebeskrivning

Sverigefinska folkhögskolan ansöker om 280 500 kr till en multikonstnärlig föreställning om attityder mellan ryska och svenska medborgare.

Under våren kommer folkhögskolan att genomföra föreläsningar om den ryska kvinnans situation i Ryssland och i Sverige. I samarbete med polisen och kvinnojouren kommer man att diskutera bl a människohandeln över gränserna och synen på den ryska kvinnan i Sverige.

Föreläsningarna leder vidare till workshops som ska inspirera till improvisationer, övningar och musikstycken som slutligen sammanförs till en multikonstnärlig föreställning. Föreställningen får premiär i juni med turné i länet under hösten 2004.

Projektets totala kostnad är 405 000 kr.

Yttrande och förslag till beslut

Ämnet är av övergripande socialt intresse för länet. För att projektet ska få ett bredare genomslag krävs att även andra regionala instanser som t ex länssty-

relsen och Tornedalsrådet samt flera kommuner aktivt deltar i ett samarrangemang. Förslaget är därför att ansökan avslås.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

§ 75

Val av representant i referensgruppen för Svenska Barentssekretariatet

Dnr 815-04

Ärendebeskrivning

Utrikesministern har beslutat att bilda Svenska Barentssekretariatet (SBS). Beslutet har föregåtts av en utredning som genomfördes under 2002. Det beslutade sekretariatet är i princip uppbyggt enligt utredningens förslag, vilket landstingsstyrelsen tillstyrkte i sitt yttrande över utredningen i oktober 2002.

Med Svenska Barentssekretariatet avses en arbetsgemenskap mellan utrikesdepartementets enhet för Östeuropa och Centralasien och länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbottens län. Syftet med sekretariatet är att stärka det svenska arbetet med frågor som rör Barentsregionen och därigenom uppnå:

- Genomslagskraft för svensk Barentspolitik.
- Samordnat svenskt förhållningssätt och agerande i Barentssamarbetet på regional och central nivå.
- Ökat svenskt deltagande i multilaterala processer, genom program och projekt med bäring på Barentsregionen.

Arbetsformer

I den nya organisationen blir arbetsformerna:

- *Operativ grupp* med UD-tjänstemän samt operativt ansvariga chefer och tjänstemän vid länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten
- *Styrgrupp* som är de möten mellan UD-EC (chef EC 2) och länsråden i de båda länen som har etablerats sedan tiden för Sveriges ordförandeskap i BEAC 2001–2003. I styrgruppen deltar även Barentsambassadören.
- *Referensgrupp* inrättas för att stärka Barentssamarbetets förankring i relevanta organisationer och institutioner. Sammankallande och ordförande blir växelvis landshövdingarna i Västerbottens och Norrbottens län.

Referensgruppen

Åren 2003–2005 leds referensgruppen av landshövdingen i Västerbotten län, varefter landshövdingen i Norrbottens län tar vid. Referensgruppen kommer att sammanträda en till två gånger per år. Första sammanträdet planeras till Noliass internationella dag den 9–10 augusti 2004 i Piteå.

Landstinget har erbjudits att utse en representant i referensgruppen. Vid val av representant ska jämställdhetsaspekten beaktas. Varje deltagande organisation svarar för eventuella kostnader.

Förslag till beslut

Till landstingets representant utses Bengt Westman (s), Hjortvägen 13, 953 36 Haparanda.

Beslut

Enligt beslutsförslaget.

Bilaga

1

Delegationsbeslut

- 1 Ordföranden har gett:
  - Vice ordföranden Kent Ögren fullmakter att företräda landstinget vid ordinarie föreningsstämma med NAB ekonomisk förening den 24 mars 2004 (dnr 643-04) samt vid bolagsstämma med Norrbottens Turistråd AB den 2 april 2004 (dnr 797-04).
  - Seniorkonsult Thommy Sundell fullmakt att företräda landstinget vid ordinarie bolagsstämma med Infomedica AB den 22 april 2004 (dnr 828-04).
- 2 Delegationsbeslut inom kulturområdet, inklusive redovisning av genomförda kulturprojekt, enligt särskild förteckning (dnr 57-04).
- 3 Delegationsbeslut av rektorerna vid naturbruksskolorna enligt särskild förteckning (dnr 857-04).

2

Övrigt

- 1 Justitieombudsmannens beslut i anledning av anmälan mot Norrbottens läns landsting angående handläggningen av ärenden enligt lagen (1993:1652) om ersättning för sjukgymnastik (dnr 562-02).
- 2 Justitieombudsmannens beslut i anledning av anmälningar mot division Folk tandvård angående handläggningen av begäran om att få ut en handling (dagboksanteckningar rörande en anställd) m m (dnr 664-03).
- 3 Protokoll från patientnämndens sammanträde den 25 februari 2004.
- 4 Patientnämndens verksamhetsrapport för år 2003.
- 5 Protokoll från läns pensionärsrådets sammanträde den 15 mars 2004 (dnr 65-04).
- 6 Skrivelser med krav på att landstinget ska betala interkommunal ersättning när personer från Norrbottens län studerar vid folkhögskolor i andra delar av Sverige samt vice ordföranden svar på skrivelserna (dnr 629-04).